

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 96/2024-18

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Miloša Maďara (sudca spravodajca) a sudcov Jany Baricovej a Miroslava Duriša v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], proti trestnému rozkazu Okresného súdu Rimavská Sobota sp. zn. 0T/68/2023 zo 7. júla 2023 a jemu predchádzajúcemu postupu orgánov činných v trestnom konaní takto

r o z h o d o l :

1. Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**
2. Žiadosti o ustanovenie právneho zástupcu **n e v y h o v u j e .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 14. februára 2024 domáha zrušenia trestného rozkazu okresného súdu sp. zn. 0T/68/2023 zo 7. júla 2023 a žiada o náhradu škody, resp. „odškodnenie za väzbu“ v sume 150 eur. Zároveň žiada o ustanovenie právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom.

2. Z ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľ bol trestným rozkazom sudkyne pre prípravné konanie okresného súdu sp. zn. 0T/68/2023 zo 7. júla 2023 (ďalej len „trestný rozkaz“) uznaný za vinného zo spáchania prečinu ohrozenia pod vplyvom návykovej látky podľa § 289 ods. 2 Trestného zákona, za čo bol odsúdený k peňažnému trestu vo výmere 1200 eur. Podľa § 57 ods. 1 a 3 Trestného zákona sudkyňa pre prípravné konanie pre prípad, že by výkon tohto trestu mohol byť úmyselne zmarený, ustanovila náhradný trest odňatia slobody v trvaní štyroch mesiacov. Podľa § 61 ods. 1 a 2 Trestného zákona s prihliadnutím na § 36 písm. j) a § 38 ods. 2 a 3 Trestného zákona s použitím § 353 ods. 2 písm. b) Trestného poriadku bol sťažovateľovi

uložený trest zákazu činnosti vedenia motorových vozidiel v trvaní dvanástich mesiacov. Trestný rozkaz nadobudol právoplatnosť 25. júla 2023.

II.

Argumentácia sťažovateľa

3. Proti trestnému rozkazu a jemu predchádzajúcemu postupu príslušníkov Policajného zboru (po zatknutí) a prokuratúry (bližšie nešpecifikovanej) sťažovateľ podal ústavnú sťažnosť, v ktorej namieta neopodstatnené pozbavenie jeho osobnej slobody.

4. Sťažovateľ argumentuje, že príslušníci Policajného zboru postupovali v jeho veci v rozpore so zákonom a porušili zásady právneho štátu, keď mu bezprostredne po zatknutí nebol umožnený prístup k advokátovi; na nemecké veľvyslanectvo, k jeho rodine, nadriadenému a bol pod neustálym dohľadom kamery.

5. Sťažovateľ uvádza, že v rozpore so zákonom bol aj postup prokuratúry, ktorá mu doručila „*písomnosti*“ v slovenskom jazyku, ktorým nerozumel, keďže slovenský jazyk neovláda.

6. Sťažovateľ zároveň popisuje priebeh udalostí z 5. júla 2023, keď ako vodič viedol motorové vozidlo a bol zastavený a následne kontrolovaný hliadkou Obvodného oddelenia [REDAKOVANÉ]. Popisuje, že z dôvodu jazykovej bariéry došlo k nedorozumeniu, čo sa týka vykonania dychovej skúšky, a následnému sledu udalostí, ktorých výsledkom bolo vydanie trestného rozkazu.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

7. Ústavný súd pri predbežnom prerokovaní preskúmal, či ústavná sťažnosť sťažovateľa obsahuje všeobecné náležitosti podania [§ 39 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“)], všeobecné náležitosti návrhu na začatie konania (§ 43 zákona o ústavnom súde) a osobitné náležitosti ústavnej sťažnosti (§ 123, § 124 a § 132 ods. 1 a 2 zákona o ústavnom súde) a či nie sú dané dôvody na jej odmietnutie podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

8. Keďže sťažovateľ nie je zastúpený advokátom, nemožno od neho očakávať formálne bezchybné podanie. Ústavný súd nemôže rozumne vyžadovať, aby sťažovatelia právní laici, ktorí sa naň obracajú, namietali v podaniach konkrétne označené články ústavy alebo medzinárodných dohôrov spolu so zodpovedajúcou ústavnoprávnou argumentáciou. Minimálnou požiadavkou však musí byť ucelený opis skutkového stavu, prípadne vyjadrenie nespokojnosti s postupom alebo rozhodnutím orgánu verejnej moci, ktoré podľa sťažovateľa odôvodňuje nutnosť zásahu ústavného súdu. Ústavný súd musí mať možnosť z obsahu podania prinajmenšom posúdiť predostreté okolnosti so zameraním sa na existenciu možných porušení základného práva alebo slobody, aby mohol zvoliť ďalší postup (m. m. IV. ÚS 49/2021, I. ÚS 97/2023).

9. Podstatou ústavnej sťažnosti sťažovateľa je vyjadrenie nesúhlasu s trestným rozkazom zo 7. júla 2023 (trestný rozkaz priložil ako prílohu k ústavnej sťažnosti, pozn.) a jemu predchádzajúcim postupom orgánov činných v trestnom konaní, ako aj tvrdenie o ich nezákonnosti. Sťažovateľ žiada zrušiť trestný rozkaz, ktorý je v rozpore so zákonom. Neoznačil však (ani nepomenoval) základné práva a slobody, ktorých porušenie tvrdí, pričom je potrebné doplniť, že o všetkých nevyhnutných náležitostiach návrhu na začatie konania podľa zákona o ústavnom súde už bol informovaný v obsahu tzv. odloženia jeho predchádzajúceho podania (doručeného ústavnému súdu 3. januára 2024) podľa § 53 zákona o ústavnom súde (Rvp 26/2024-7 z 29. januára 2024). Ústavný súd konštatuje, že ústavnú sťažnosť považuje z pohľadu splnenia minimálnej úrovne ústavnoprávnej argumentácie a v nadväznosti na to aj jej možného predbežného prerokovania za hraničnú. V okolnostiach prerokovanej veci však uprednostnil predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti pred bezpodmienečným trvaním na všetkých zákonných náležitostiach (m. m. I. ÚS 268/2022).

10. Ústavný súd uvádza, že jednou zo základných podmienok konania pred ústavným súdom je podanie ústavnej sťažnosti v lehote ustanovenej v § 124 zákona o ústavnom súde. Podľa § 124 zákona o ústavnom súde možno ústavnú sťažnosť podať do dvoch mesiacov od nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia, oznámenia opatrenia alebo upovedomenia o inom zásahu. Táto lehota sa pri opatrení alebo inom zásahu počíta odo dňa, keď sa sťažovateľ mohol o opatrení alebo inom zásahu dozvedieť. Ak rozhodnutie nadobúda právoplatnosť vyhlásením alebo oznámením a ak sa podľa osobitných predpisov zároveň doručuje jeho písomné vyhotovenie, začína lehota plynúť dňom doručenia tohto písomného vyhotovenia sťažovateľovi; ak sa rozhodnutie doručuje len jeho zástupcovi, začína lehota plynúť dňom doručenia písomného vyhotovenia tohto rozhodnutia tomuto zástupcovi. Ak bol vo veci podaný mimoriadny opravný prostriedok, lehota na podanie ústavnej sťažnosti vo vzťahu k rozhodnutiu, ktoré bolo mimoriadnym opravným prostriedkom napadnuté, začína plynúť od doručenia rozhodnutia o mimoriadnom opravnom prostriedku.

11. Ústavný súd sa zaoberal zachovaním lehoty podľa § 124 zákona o ústavnom súde. Vlastnou činnosťou (v súčinnosti s okresným súdom, pozn.) zistil, že trestný rozkaz zo 7. júla 2023, ktorého zrušenia sa sťažovateľ domáha, mu bol doručený 17. júla 2023 (a právoplatnosť nadobudol 25. júla 2023). V tom čase začala sťažovateľovi plynúť zákonom ustanovená dvojmesačná lehota na podanie ústavnej sťažnosti proti trestnému rozkazu, ako aj jemu predchádzajúcemu postupu orgánov činných v trestnom konaní. Sťažovateľ ústavnú sťažnosť adresovanú ústavnému súdu podal na poštovú prepravu 6. februára 2024 (doručená ústavnému súdu 14. februára 2023, pozn.), teda zjavne po uplynutí zákonom stanovenej lehoty dvoch mesiacov na podanie ústavnej sťažnosti proti trestnému rozkazu a jemu predchádzajúcemu postupu orgánov činných v trestnom konaní. Ústavnú sťažnosť bolo preto potrebné odmietnuť podľa § 56 ods. 2 písm. f) zákona o ústavnom súde ako podanú oneskorene.

12. Podľa § 37 ods. 1 zákona o ústavnom súde možno v konaní pred ústavným súdom ustanoviť fyzickej alebo právnickej osobe právneho zástupcu, ak taká osoba o to požiada, ak to odôvodňujú jej majetkové pomery a nejde o zrejme bezúspešné uplatňovanie nároku na ochranu ústavnosti. Ak hoci len jeden z týchto predpokladov nie je splnený, nemožno právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom ustanoviť (m. m. I. ÚS 333/2020). V prípade ústavnej sťažnosti, pri ktorej je

daný dôvod na jej odmietnutie, ide o zrejme bezúspešné uplatňovanie nároku na ochranu ústavnosti. Preto neboli splnené podmienky na ustanovenie právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom a žiadosti sťažovateľa podľa § 37 ods. 1 zákona o ústavnom súde nebolo vyhovené.

13. Keďže ústavná sťažnosť bola ako celok odmietnutá, rozhodovanie o ďalších návrhoch sťažovateľa stratilo opodstatnenie, a preto sa nimi ústavný súd už nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 21. februára 2024

Miloš Maďar
predseda senátu